

Dr. Vida Sándor*

SZÁMJEGYEBŐL ÁLLÓ VÉDJEKY MEGKÜLÖNBÖZTETHETŐSÉGÉNEK HIÁNYA – AZ EU BÍRÓSÁGÁNAK ÍTÉLETE

A KVR¹ 4. cikke – akárcsak a Vt. (1997. évi XI. törvény a védjegyek és a földrajzi árujelzők oltalmáról – a szerk.) 1. § (2) bekezdésének *b*) pontja – szó szerint említi a számokat mint amelyek védjegyoaltomban részesíthetők.

Amint az a következőkben látható, a számjegyek védjegyként történő bejegyzése korántsem egyszerű.

Tényállás

A lengyel Technopol kiadóvállalat az „1000” számjegyet jelentette be közösségi védjegyként a 16. áruosztályba tartozó termékekre. Nevezetesen: „brosúrák, folyóiratok, beleértve a keresztretjvényeket és játékokat tartalmazó folyóiratok is, napilapok” árukra.

A Belső Piaci Harmonizációs Hivatal (Office for Harmonization in the Internal Market, BPHH) elbírálója a bejelentést elutasította azzal az indokolással, hogy az „1000” megjelölésnek nincs megkülönböztetőképessége, és az az érintett áruk tartalmára vagy egyéb jellemzőire vonatkozó leíró megjelölésnek minősül.

A bejelentő fellebbezését a BPHH elutasította. Határozatában a fellebbezési tanács azt mondta, hogy a bejelentett megjelölésnek azért nincs megkülönböztetőképessége, mivel a fogyasztó azt nem a termékek származására utaló megjelölésként, hanem az említett kiadványok dicséretéért észleli. A továbbiakban még azt is mondta, hogy

...A folyóiratok gyakran jelentetnek meg különféle információkat tartalmazó rangsorolásokat... Ilyen esetekben előnyben részesítik a kerek számokat azok kifejező értéke miatt (határozat, 18. pont).

Ezenfelül a bejelentéssel érintett (árúk) különböző összeállításokat tartalmazó ... kiadványokat foglalnak magukban ... Az ilyen jellegű kiadványok általában kerek számokkal kifejezett információkat tartalmaznak ... Ehhez hasonlóan az [„1000” megjelölés] vitán felül használható leíró jelleggel, különösen azokban a „keresztretjvényeket és játékokat tartalmazó folyóiratokban”, amelyekre az oltalmat igényelték. Az érintett vásárlóközönség a szóban forgó kiadványon szereplő [„1000” megjelölést] arra vonatkozó jelzésként fogja észlelni, hogy a kiadvány pontosan 1000 találós kérdést vagy játékot tartalmaz. Ahogyan azt az interneten végzett keresések is megmutatták, már számos ilyen jellegű áru létezik a piacon ... (határozat, 19. pont).

* jogtanácsos, Danubia Szabadalmi és Jogi Iroda

¹ 40/94 EK sz. rendelet a közösségi védjegyről (újrakodifikálva a 207/2009 EK sz. rendelettel).

Eljárás az EU Törvényszéke előtt

A BPHH fellebbezési tanácsának határozatát a bejelentő keresettel támadta meg.

Az EU Törvényszéke a felperes keresetét elutasította. Ítéletében többek között a következőket mondta:

... A KVR 7. cikke (1) bekezdésének c) pontjában foglalt jelek és adatok azok, amelyek az érintett fogyasztói kör szempontjából az általános használatban közvetlenül vagy annak lényeges jellemzőjére utalással leírják .. az árut vagy szolgáltatást (elsőfokú ítélet, 21. pont).

Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a megjelölés akkor leíró jellegű, ha olyan kellően közvetlen és konkrét kapcsolata van a szóban forgó árukkal vagy szolgáltatásokkal, amelynek alapján az érintett vásárlóközönség azonnal és további gondolkodás nélkül a szóban forgó áruk és szolgáltatások, illetve egyik jellemzőjük leírását ismerheti fel ... (elsőfokú ítélet, 22. pont).

Ennélfogva valamely megjelölés leíró jellegét csak annak alapján lehet megítélni, hogy egyrésztől az érintett vásárlóközönség hogyan fogja fel a megjelölést, másrésztől hogy ez a megjelölés milyen árukra és szolgáltatásokra vonatkozik ... (elsőfokú ítélet, 23. pont).

... meg kell állapítani, hogy a szokásosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő átlagfogyasztó az [„1000” megjelölést] bármely további elem nélkül a védjegybejelentésekkel érintett áruk jellemzőinek egyik leírásaként észleli (elsőfokú ítélet, 25. pont).

Ebben a vonatkozásban rá kell mutatni, ahogyan az a (megtámadott) határozat 18. és 19. pontjából kitűnik, hogy az érintett vásárlóközönség szempontjából közvetlen és konkrét kapcsolat áll fenn az „1000” megjelölés és az érintett áruk bizonyos jellemzői között. Ugyanis az „1000” megjelölés mennyiségre utal, amelyet az érintett vásárlóközönség azonnal és további gondolkodás nélkül a szóban forgó áruk jellemzőinek – különösen az oldalak, valamint az összeállításban szereplő művek, információk és játékok mennyiségének – leírásaként vagy az abban szereplő hivatkozások rangsorolásaként észlel. Ezt a megállapítást nem cáfolja az a tény, hogy a bejelentett védjegy csak számokból áll, mivel ... a szám és az említett jellemzők közötti azonnali képzetársítás miatt az érintett vásárlóközönség könnyen azonosíthatja a hiányzó elemet (elsőfokú ítélet, 26. pont).

Közelebbről, ahogyan azt a fellebbezési tanács a (megtámadott) határozat 18. és 19. pontjában megállapította, a brosúrákban és a folyóiratokban gyakran jelentetnek meg rangsorolásokat és összeállításokat, amelyek tartalmának megjelölésénél a kerek számokat részesítik előnyben; a fellebbezési tanács ebben a vonatkozásban az „1000 kérdés és válasz”-t hozza fel példaként. Ezek a tények megerősítik a szóban forgó áruk és az [„1000” megjelölés] között az átlagos fogyasztó szempontjából fennálló leíró kapcsolat... (elsőfokú ítélet, 29. pont).

Mivel a védjegybejelentéssel érintett áruk vonatkozásában bizonyított az [„1000” megjelölés] leíró jellege, meg kell vizsgálni, hogy a bejelentett védjegy kizárólag leíró megjelölésekből áll-e, és tartalmaz-e olyan egyéb elemeket, amelyek ellentétesek lehetnek azzal a megállapítással, hogy a megjelölés leíró jellegű... A jelen esetben az „1000” (megjelölést)

bármely olyan elem nélkül ábrázolják, amely azt megkülönböztetné a mennyiség jelzésének szokásos módjától, és megfoszthatná annak leíró jellegétől (elsőfokú ítélet, 30. pont).

A fentiek összességéből következik, hogy az „1000” megjelölés az érintett áruk jellemzőit – többek között a művek, az információk és az összeállított játékok oldalainak mennyiségét vagy azok rangsorát – jelöli, amely jellemzőket a megcélzott vásárlóközönség a választása során számításba vehet, és amelyek ennél fogva az áru lényeges jellemzőinek minősülnek ... (elsőfokú ítélet, 31. pont).

Ezt a megállapítást a felperes többi érve sem cáfolhatja ... Először is el kell utasítani – mint hatástalant (*ineffective*) – az arra a tényre alapított érvet, hogy az „1000” megjelölés lajstromozása nem fosztaná meg a harmadik személyeket attól a joguktól, hogy az említett számot mennyiségek megjelölésére használják, ha ez a használat nem minősül a védjegy jog megsértésének. A felperes ezzel az érveléssel a védjegy lajstromozásából eredő kizárólagos jog korlátait illetően emlékeztet a KVR 12. cikke *b)* pontjának tartalmára. Az Elsőfokú Bíróság ítélezési gyakorlatának megfelelően ugyanis a 12. cikkre nem lehet hivatkozni a lajstromozási eljárás során ... E cikk alkalmazása olyan megjelölés fennállását feltételezi, amelyet vagy azért lajstromoztak védjegyként, mert a KVR 7. cikke (3) bekezdésének megfelelően a használata révén megszerezte a megkülönböztetőképességet, vagy azért, mert abban a leíró és a nem leíró elemek együttesen vannak jelen, amiről nincs szó a jelen esetben ... Ennél fogva a 12. cikket nem lehet úgy tekinteni, hogy annak alapján lehetőség van a lajstromozás feltétlen kizáró okaira vonatkozó vizsgálat szempontjainak felpuhítására (elsőfokú ítélet, 32. pont).

Másodszor, a felperes azon tényre alapított érvét illetően, hogy nincs szükség arra, hogy az „1000” megjelölést szabadon tartsák harmadik személyek számára, mivel a négy számjegyből álló számoknak 10 000 lehetséges kombinációja létezik, hangsúlyozni kell, hogy a szóban forgó védjegy lajstromozásának megtagadása a megjelölés leíró jellegén alapul. Ezen leíró jelleg miatt az „1000” megjelölés nem töltheti be a védjegybejelentéssel érintett áruk kereskedelmi eredetének megjelölésére vonatkozó funkcióját. Ennél fogva a lajstromozás szempontjából nincs jelentősége annak, hogy a számoknak léteznek más lehetséges kombinációi is. Ezenkívül annak a ténynek sincs jelentősége, hogy a BPHH védjegyként lajstromozta a IX és a XD megjelölést, és emiatt a számok és a betűk kevesebb lehetséges kombinációja áll a versenytársak rendelkezésére. A fellebbezési tanács határozatainak jogszerűségét kizárólag a KVR alapján lehet megítélni, nem pedig a BPHH korábbi határozathozatali gyakorlata alapján (elsőfokú ítélet, 33. pont).

Harmadszor, a felperesnek a Münchener Fellebbezési Bíróság ítéletére alapított érvelése² sem fogadható el. Bár az EU Bíróságainak joggyakorlatából kétségekívül megállapítható,

² A felperes a Mozart-ügyben hozott ítéletre hivatkozott, amely szerint az édességekre, csokoládéra bejegyzett MOZART védjegy megkülönböztetőképességgel rendelkezik, mivel ezeket az árukat a közönség képzeletében a zeneszerző nevéhez kapcsolja (asszociálja).

hogy nincs akadálya annak, hogy az EU Törvényszéke a közösségi jogot, a nemzeti jogot vagy a nemzetközi jogot alkalmazza ítékezése alkalmával. Azonban a német bíróság előtt lefolytatott eljárás jogi és ténybeli körülményei lényegesen eltérnek a jelen ügytől, minthogy ott a védjegyek alapvetően különböztek, és felépítésükben és értelmükben nem is hasonlíthatóak a jelen ügyhöz... (elsőfokú ítélet, 34. pont).

Negyedszer, szemben a felperes érvelésével, az a megállapítás, hogy az „1000” megjelölés leíró, nem eredményezheti több száz közösségi védjegy érvénytelenségének megállapítását azon az alapon, hogy azok is leíróak³ ... (elsőfokú ítélet, 35. pont).

Végül, ami a kereseti kérelem második pontját illeti, amely szerint a határozat sérti a KVR 7. cikke (1) bekezdés *b*) pontját,⁴ megjegyzendő, hogy a lajstromozást kizáró ok akkor is fennáll, ha az csak egyetlen körülmény vonatkozásában állapítható meg, amint az a KVR 7. cikk (1) bekezdéséből⁵ következik ... (elsőfokú ítélet, 37. pont).

Az Elsőfokú Bíróság ítélete ellen a bejelentő fellebbezést nyújtott be.

Az EU Bíróságának ítélete⁶

Tárgyalást követően – a főtanácsnok indítványa nélkül – a bíróság 2011. március 10-én hozott ítéletében a fellebbezést elutasította.

A másodfokú ítélet indokaiból:

A fellebbező Technopol két jogalapra hivatkozik. Az első jogalap a KVR 7. cikk (1) bekezdésének *c*) pontján alapul, mivel az Elsőfokú Bíróság nem vette figyelembe e rendelkezés alkalmazásának összes lényeges szempontját. A fellebbező második jogalappal azt rója fel az Elsőfokú Bíróságnak, hogy az nem vette figyelembe a BPHH korábbi gyakorlatát (ítélet, 20. pont).

A KVR 7. cikk (1) bekezdésének c) pontjára alapított első fellebbezési jogalapról

Előzetesen meg kell állapítani, hogy a megjelölés közösségi védjegyként való lajstromozását nem akadályozza önmagában az a körülmény, hogy a megjelölés kizárólag számokból áll (ítélet, 29. pont).

A közösségi védjegyet illetően ez a KVR 4. cikkéből következik, amely kifejezetten előírja, hogy számok szerepelhetnek a közösségi védjegyoltalom tárgyát képező megjelölések között (ítélet, 30. pont).

³ A fellebbező arra hivatkozott, hogy a BPHH bejegyezte a IX, valamint a XD római számjegyet, valamint hogy a 26 betűből álló ábécé két betűjéből álló megjelölések számára 676 kombinációt tesz lehetővé.

⁴ E rendelkezés többek között a számok védjegykénti bejegyzését teszi lehetővé.

⁵ E rendelkezés a megjelölés megkülönböztethetőségét kívánja meg.

⁶ C-51/10 ügyszám.

Egyébiránt a védjegyként való lajstromozást az a tény sem akadályozza meg, hogy a szóban forgóhoz hasonló megjelölés grafikai változtatás nélküli számokból áll, tehát azt a lajstromozást kérelmezője nem stilizálta kreatív vagy művészi módon (lásd analógia útján a betűből álló megjelöléseket illetően a C-265/09 sz., a BPHH kontra BORCO-Marken-Import Matthiesen-ügyben hozott ítélet 38. pontját⁷ – a jelen ítélet 31. pontja).

Mindazonáltal, ahogyan az a KVR 4. cikkéből is következik, valamely megjelölés védjegyként való lajstromozása attól függ, hogy ez a megjelölés alkalmas-e arra, hogy valamely vállalkozás áruait vagy szolgáltatásait megkülönböztesse más vállalkozások áruitól vagy szolgáltatásaitól (ítélet, 32. pont).

Márpedig azon megjelölésnek, amely leíró jellegű azon áruk vagy szolgáltatások vonatkozásában, amelyekre védjegyként való lajstromozását kérelmezték, a KVR 7. cikk (1) bekezdése c) pontjának értelmében – az e cikk (3) bekezdése alkalmazásának sérelme nélkül – nincs megkülönböztetőképessége ezen áruk és szolgáltatások tekintetében (lásd analógia útján a védjegyjogi irányelv 3. cikkének rendelkezései tárgyában a C-265/00. sz., a Campina Melkunie-ügyben hozott ítélet 19. pontját;⁸ a KVR 7. cikkét illetően lásd a C-191/01 sz., a BPHH kontra Wrigley-ügyben hozott ítélet 30. pontját,⁹ valamint a C-150/02. sz., a Streamserve kontra BPHH-ügyben hozott végzés 24. pontját¹⁰ – jelen ítélet, 34. pont).

Mivel az Elsőfokú Bíróság úgy ítélte meg, hogy az „1000” megjelölés a fellebbező Technopol által benyújtott védjegybejelentéssel érintett áruk vonatkozásában leíró jellegű, meg kell vizsgálni, hogy ez az értékelés – ahogyan azt a fellebbező állítja – az említett 7. cikk (1) bekezdése c) pontjának túlságosan széles, tehát téves értelmezéséből következik-e (ítélet, 34. pont).

Ebben a vonatkozásban először is meg kell vizsgálni a fellebbező azon érvét, amely szerint e rendelkezés alapján csak azokat a megjelöléseket lehet elutasítani, amelyek megfelelnek a bejelentéssel érintett áruk vagy szolgáltatások jellemzői szokásos jelölése módjának (ítélet, 35. pont).

⁷ A szöveg:

Közelebbről azon tény vonatkozásában, hogy a szóban forgó megjelölés egyetlen betűből áll grafikai változtatás nélkül, emlékeztetni kell arra, hogy valamely megjelölés védjegyként történő lajstromozása nem függ a jogosult bizonyos fokú kreativitásának, illetve nyelvi vagy művészi leleményességének megállapításától.

⁸ A szöveg:

A (védjegyjogi) irányelv 3. cikkének (1) bekezdés c) pontja értelmében az áruk, illetve szolgáltatások jellemzői tekintetében leíró megjelölés nem rendelkezik megkülönböztetőképességgel. A védjegy egyébként is nélkülözheti a megkülönböztetőképességet, nem csak azért mert leíró.

⁹ A szöveg:

Az olyan megjelölések és jelek, amelyek a kereskedelemben áruk vagy szolgáltatások jellemzőinek a megjelölésére szolgálhatnak, a KVR értelmében oltalomképtelenek vagy természetük folytán, vagy mert alkalmatlanok arra, hogy az áru származására utaló funkciójukat betöltsék. Kivételt képez az az eset, ha a megjelölés a KVR 7. cikkének (3) bekezdése értelmében megkülönböztetőképességet szerzett.

¹⁰ A szöveg megegyezik a 9. lágjegyzetben közölt szöveggel.

Ezen érv vizsgálata során megfelelően figyelembe kell venni a KVR 7. cikke (1) bekezdésének *c*) pontja által követett célt. Ugyanis a 7. cikk (1) bekezdésében felsorolt egyes kizáró okokat a mögöttük meghúzódó közérdek tükrében kell értelmezni (lásd többek között a C-456/01 és C 457/01 sz., a Henkel kontra BPHH egyesített ügyekben hozott ítélet 45. pontját,¹¹ valamint a C-48/09 sz., a Lego Juris kontra BPHH-ügyben hozott ítélet 43. pontját¹² – jelen ítélet, 36. pont).

A KVR 7. cikk (1) bekezdésének *c*) pontja mögött meghúzódó közérdek annak biztosításából áll, hogy a közösségi védjegybejelentéssel érintett áruk vagy szolgáltatások egy vagy több jellemzőjét leíró megjelöléseket az ilyen árukat vagy szolgáltatásokat kínáló összes gazdasági szereplő szabadon használhassa (lásd ebben az értelemben a fenti 34. pontban hivatkozott BPHH kontra Wrigley-ügyben hozott ítéletet és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot – jelen ítélet, 37. pont).

Annak érdekében, hogy a szabad felhasználás céljának teljes körű megvalósítását biztosítsa, az EU Bírósága kifejtette, hogy a KVR 7. cikk (1) bekezdésének *c*) pontja szerinti bejelentés BPHH általi elutasításának nem feltétele, hogy a szóban forgó megjelölést a bejelentés időpontjában ténylegesen használják a leírás céljára. Elegendő, ha az említett megjelölés alkalmas az ilyen használatra (a fent hivatkozott BPHH kontra Wrigley-ügyben hozott ítélet 32. pontja és a fent hivatkozott Campina Melkunie-ügyben hozott ítélet 38. pontja,¹³ valamint a C-80/09 sz., a Mergel és társai kontra BPHH-ügyben hozott végzés 37. pontja¹⁴ – jelen ítélet, 38. pont).

Ehhez hasonlóan az EU Bírósága hangsúlyozta, hogy ezen kizáró ok alkalmazása nem függ a konkrét, aktuális és tényleges rendelkezésre állás követelményének fennállásától, tehát irreleváns azon versenytársak számának megismerése, amelyeknek a szóban forgó megjelölés használata érdekében áll vagy állhat (a C-108/97 és C-109/97 sz., a Windsurfing Chimsee

¹¹ A szöveg:

Valamennyi lajstromozást gátló ok egymástól független és külön vizsgálatot igényel. Ezenfelül a megtagadási okokat a közérdek figyelembevételével kell értelmezni...

¹² A szöveg:

E kifogás vizsgálata céljából emlékeztetni kell arra, hogy a KVR 7. cikk (1) bekezdése *e*) pontjának *ii.* alpontjában felsorolt, lajstromozást kizáró okokat a mindegyikük mögött meghúzódó közérdek tükrében kell értelmezni... A KVR 7. cikk (1) bekezdése *e*) pontjának *ii.* alpontja mögött meghúzódó közérdek annak elkerülése, hogy a védjegyoltalom a jogosult számára monopóliumot nyújtson műszaki megoldásokra vagy az áru használati jellemzőire ...

¹³ A szöveg:

Nem szükséges (az oltalom megtagadásához), hogy a védjegyet alkotó jeleket és megjelöléseket a (védjegyjogi) irányelv 3. cikk (1) bekezdésének *c*) pontja szerint a bejelentés időpontjában leíró módon már használják. Elegendő, – amint azt az irányelv szövege is jelzi – ha ezeket a jeleket és megjelöléseket ilyen célból használhatják. Meg kell tagadni ezért az olyan szó bejegyzését, amelynek legalább egy jellemzőjét a vonatkozó áruk vagy szolgáltatások jellemzőjének feltüntetésére használhatják...

¹⁴ A szöveg megegyezik a 13. lábjegyzetben közölttel.

egyesített ügyekben hozott ítélet 35. pontja,¹⁵ valamint a C-363/99. sz., a Koninklijke KPN Nederland-ügyben hozott ítélet 58. pontja¹⁶). Ezenkívül lényegtelen, hogy a szóban forgó megjelöléseknél gyakrabban használatos megjelölések is léteznek a védjegybejelentésben említett áruk vagy szolgáltatások jellemzőinek jelölésére (a fent hivatkozott Koninklijke KPN Nederland-ügyben hozott ítélet 57. pontja – a jelen ítélet 39. pontja).

A fentiekből következik, hogy a KVR 7. cikk (1) bekezdése c) pontjának alkalmazása nem követeli meg, hogy a szóban forgó megjelölés megfeleljen a jelölés szokásos módjának. A fellebbező által felhozott, fent hivatkozott Procter & Gamble kontra BPHH-ügyben hozott ítélet 37. pontját – amelyben szerepel „az érintett áruk vagy szolgáltatások, illetve ezek jellemzői szokásos jelölési módjával való azonosság” kifejezés – nem lehet tehát úgy értelmezni, hogy az a megjelölés közösségi védjegyként való lajstromozásának megtagadási feltételét határozza meg (az ítélet 40. pontja).

Másodszor, meg kell vizsgálni a fellebbező azon érvét, amely szerint az Elsőfokú Bíróság által a megtámadott ítélet 26. és 27. pontjában megadott példák feltevészerűek, és nem relevánsak azon feltételek tekintetében, amelyeknek alá van vetve a KVR 7. cikk (1) bekezdése c) pontjának alkalmazása (ítélet, 41. pont).

A fellebbező érve többek között az Elsőfokú Bíróság által a megtámadott ítélet 25. és 26. pontjában abban a tárgyban tett megállapításokra irányul, hogy az „1000” megjelölést az oldalak vagy az információk mennyisége leírásaként észlelik, valamint a brosúrákban és a folyóiratokban gyakran jelentetnek meg olyan rangsorolásokat és összeállításokat, amelyek tartalmát kerek számokkal jelölik (ítélet, 42. pont).

A fellebbező ebben a tekintetben úgy érvel, hogy még ha feltételezzük is, hogy az említett ténybeli megállapítások pontosak, az Elsőfokú Bíróság által végzett értékelés – amely szerint ezek a tények lényegesek azon következtetés levonásához, hogy a megjelölés a KVR 7. cikke (1) bekezdésének c) pontja értelmében leíró jellegű – e rendelkezés téves értelmezését bizonyítja (ítélet, 43. pont).

A fellebbező ezzel az érveléssel nem hivatkozik a bizonyítékok lehetséges elferdítésére, azonban felrója az Elsőfokú Bíróságnak, hogy az tévesen alkalmazta a jogot, mivel a megtámadott ítéletben követett gondolatmenet inkoherens, és az az alkalmazott rendelkezés helyte-

¹⁵ A szöveg:

A védjegyjogi irányelv 3. cikk (1) bekezdése c) pontjából következik, hogy nem áll fenn tényleges, komoly szabadon tartási szükséglet (Freihaltebedürfnis) más versenytársak javára, amint azt a német joggyakorlat ismeri.

¹⁶ A szöveg:

... nem döntő, hogy azon versenytársak száma jelentős vagy csekély-e, akiknek érdekében áll, hogy a megjelölést vagy jelet használják. Bármely piaci szereplő, hasonlóképpen a jövőbeli piaci szereplők számára is lehetővé kell tenni, hogy amikor áruik vagy szolgáltatásaik versenyeznek (a szóban forgó megjelöléssel) amelyre az oltalmat igénylik saját áruik vagy szolgáltatásaik jellemzőinek leírására (a szóban forgó megjelölést) szabadon használhassák.

len alkalmazásán alapul. Következésképpen a BPHH állításával ellentétben az EU Bírósága megvizsgálhatja az említett érvet a jelen fellebbezés keretében (ítélet, 44. pont).

Azon kérdést illetően, hogy a megtámadott ítélet inkoherens, illetve helytelen-e az abban szereplő értelmezés miatt, hogy az említett 26. és 27. pontban tett megállapítások nem relevánsak a KVR 7. cikk (1) bekezdése *c*) pontjának alkalmazása szempontjából, közelebről meg kell határozni e rendelkezés hatályát, különös tekintettel az ezen rendelet 7. cikk (1) bekezdésének *b*) pontjára (ítélet, 45. pont).

Ahogy azt a jelen ítélet 33. pontja megállapította, a KVR 7. cikke (1) bekezdésének *c*) pontjában meghatározott leíró jellegű megjelölések a rendelet 7. cikk (1) bekezdésének *b*) pontja alapján megkülönböztetőképességgel sem rendelkeznek. Fordított esetben valamely megjelölés az említett 7. cikk (1) bekezdése *b*) pontjának értelmében lehet megkülönböztetésre alkalmatlan az esetleges leíró jellegétől eltérő okok miatt is (a védjegyjogi irányelv 3. cikkében szereplő azonos rendelkezés tárgyában lásd a fent hivatkozott Koninklijke KPN Nederland-ügyben hozott ítélet 86. pontját¹⁷ és a fent hivatkozott Campina Melkunie-ügyben hozott ítélet 19. pontját¹⁸ – a jelen ítélet 46. pontja).

Fennáll tehát bizonyos átfedés a KVR 7. cikk (1) bekezdése *b*) pontjának, illetve ezen 7. cikk (1) bekezdése *c*) pontjának hatálya között (lásd analógia útján a fent hivatkozott Koninklijke KPN Nederland-ügyben hozott ítélet 67. pontját),¹⁹ mindazonáltal az első rendelkezés abban különbözik a másodiktól, hogy az az összes olyan körülményre vonatkozik, amelyben valamely megjelölés nem alkalmas arra, hogy valamely vállalkozás áruit vagy szolgáltatásait megkülönböztesse más vállalkozások áruitól vagy szolgáltatásaitól (ítélet, 47. pont).

Ilyen körülmények között a KVR 7. cikk (1) bekezdésének helyes alkalmazása érdekében ügyelni kell arra, hogy az e rendelet 7. cikk (1) bekezdésének *c*) pontjában megfogalmazott kizáró ok alkalmazását megfelelően fenntartsák az e kizáró ok által pontosan meghatározott esetekre (ítélet, 48. pont).

Ezek azok az esetek, amelyekben az a megjelölés, amelynek közösségi védjegyként való lajstromozását kérték, alkalmas a bejelentéssel érintett áruk vagy szolgáltatások „jellemzőinek” jelölésére. Ugyanis a KVR 7. cikk (1) bekezdésének *c*) pontjában „az áru vagy a szolgáltatás fajtája, minősége, mennyisége, rendeltetése, értéke, földrajzi származása, előállítási vagy teljesítési ideje, illetve egyéb jellemzője” kifejezés használatával a jogalkotó egyrészt azt mondta ki, hogy a fajtát, a minőséget, a mennyiséget, a rendeltetést, az értéket, a földrajzi

¹⁷ Megegyezik a 8. lábjegyzetben közölt szöveggel.

¹⁸ Az EU Bírósága honlapján közzétett magyar szöveg – eltérően az eredeti angoltól – az „analógia” szót nem használja, ezt javítottuk (V.S.).

¹⁹ A szöveg:

A védjegyjogi irányelv 3. cikke (1) bekezdése *c*) pontja alapján kézenfekvő, hogy a lajstromozást gátló okok mindegyike független a többitől, és hogy valamennyit külön-külön kell vizsgálni...

származást, az előállítási vagy teljesítési időt mindig az áruk vagy szolgáltatások jellemzőinek kell tekinteni, másrészt ez a lista nem kimerítő, mivel az áruk vagy a szolgáltatások minden további jellemzőjét figyelembe lehet venni (ítélet, 49. pont).

A „jellemző” kifejezésnek a jogalkotó által történő használata azt a tényt hangsúlyozza, hogy az említett rendelkezés csak azokra a megjelölésekre vonatkozik, amelyek a bejelentéssel érintett áruknak vagy szolgáltatásoknak az érintett fogyasztói kör által könnyen felismerhető tulajdonságának megjelölésére szolgálnak. Ahogyan azt az EU Bírósága már hangsúlyozta, a megjelölés lajstromozását csak akkor lehet megtagadni a KVR 7. cikk (1) bekezdésének c) pontja alapján, ha ésszerűen feltételezhető, hogy azt az érintett fogyasztói kör valóban az egyik említett jellemző leírásaként fogja felismerni (lásd a védjegyjogi irányelvben szereplő azonos rendelkezést illetően analógia útján a fent hivatkozott Windsurfing Chiemsee-ügyben hozott ítélet 31. pontját és a Koninklijke KPN Nederland-ügyben hozott ítélet 56. pontját – jelen ítélet, 50 pont).

Ezeknek a megállapításoknak különleges jelentőségük van a kizárólag számokból álló megjelöléseket illetően (ítélet, 51. pont).

Ugyanis mivel ezeket a megjelöléseket általában számoknak tekintik, azok a kereskedelemben használhatók többek között mennyiségek megjelölésére. Mindazonáltal a kizárólag számokból álló megjelölés lajstromozását abban az esetben lehet a KVR 7. cikk (1) bekezdésének c) pontja alapján azzal az indokkal megtagadni, hogy ez a megjelölés valamely mennyiséget jelöl, ha ésszerűen feltételezhető, hogy az érintett fogyasztói kör a számokkal megjelölt mennyiséget a védjegybejelentéssel érintett áruk vagy szolgáltatások jellemzőjének tekinti (ítélet, 52. pont).

Ahogyan az a megtámadott elsőfokú ítélet 26. és azt követő pontjaiból kitűnik, az Elsőfokú Bíróság határozatát arra a tényre alapozta, hogy az „1000” megjelölés jelezheti a védjegybejelentéssel érintett áruk oldalszámát, valamint arra a körülményre, hogy ezekben az árukban gyakran jelentetnek meg rangsorolásokat, információ- és játék-összeállításokat, és ezek megjelölésénél előnyben részesítik a kerek számokkal jelölt kifejezést (ítélet, 53. pont).

Anélkül, hogy szükséges lenne annak vizsgálata, hogy ezen elemek mindegyike alapján lehet-e arra következtetni, hogy az 1000-es szám a védjegybejelentéssel érintett árukat írja-e le, meg kell állapítani, hogy legalábbis az Elsőfokú Bíróság értékelése – amely szerint az „1000” megjelölés leíró jellegű az említett áruk összeállításaiiban szereplő játékok vonatkozásában – nem összeegyeztethetetlen a fentiekben a KVR 7. cikk (1) bekezdése c) pontja hatályának tárgyában tett megállapításokkal (ítélet, 54. pont).

Ahogyan az a megtámadott elsőfokú ítélet 26. és 27. pontjából, éppúgy mint a megtámadott határozatnak e pontokban hivatkozott részeiből kitűnik, az BPHH Fellebbezési Tanácsa és az Elsőfokú Bíróság megállapította, hogy a Technopol az „1000” megjelölés lajstromozását többek között a „folyóiratok, beleértve a keresztretjvényeket tartalmazó folyóiratokat is” vonatkozásában kérte. A fellebbezési tanács és az Elsőfokú Bíróság azt is megállapította, hogy számos ilyen jellegű áru létezik a piacon, és ezek az áruk általában kerek számokkal

kifejezett információkat tartalmaznak. Az említett fellebbezési tanácsnak a megtámadott határozat 19. pontjában szereplő értékelése szerint – amelyre lényegében az Elsőfokú Bíróság is hivatkozott a megtámadott ítélet 26. és 27. pontjában – az ilyen jellegű kiadványban az „1000” megjelölést arra vonatkozó jelzéseként észlelik, hogy a kiadvány 1000 keresztretjévényt tartalmaz (ítélet, 55. pont).

A KVR 7. cikk (1) bekezdése *c* pontjának ezen ténybeli körülményekre való alkalmazása nem bizonyítja e rendelkezés téves értelmezését. Ugyanis ha valamely védjegybejelentés közelebről az áruk olyan kategóriájára vonatkozik, amelynek tartalma könnyen és jellemzően megjelölhető az azt alkotó egységek mennyiségével, akkor a szóban forgóhoz hasonló számokból álló megjelölésről ésszerűen feltételezhető, hogy azt az érintett fogyasztói kör valóban az említett mennyiség leírásaként, tehát ezen áruk jellemzőjeként észleli (ítélet, 56. pont).

Ebből következik, hogy az Elsőfokú Bíróság nem alkalmazta tévesen a jogot, amikor megállapította, hogy a KVR 7. cikke (1) bekezdésének *c* pontja alapján meg kell tagadni az „1000” megjelölés lajstromozását a Technopol által benyújtott védjegybejelentéssel érintett áruk vonatkozásában (ítélet, 57. pont).

Mivel ennél fogva el kell utasítani a KVR 7. cikk (1) bekezdése *c* pontjának inkohereciájára, illetve helytelen értelmezésére alapított érvet is, meg kell vizsgálni, harmadszor, a fellebbező által az e rendelkezés és az említett rendelet 12. cikkének *b* pontja közötti állítólagos kapcsolat fel nem ismerésére alapított érvet, valamint negyedszer és utolsóként azt az érvet, amely szerint az Elsőfokú Bíróság az értékelésében nem vette megfelelően figyelembe az említett 7. cikk (1) bekezdésének *c* pontja mögött meghúzódó közérdeket (ítélet, 58. pont).

A KVR 12. cikkének *b* pontját illetően az EU Bíróságának már volt alkalma rámutatni arra, hogy az e rendelkezésben megfogalmazott szabálynak nincs meghatározó befolyása az ezen rendelet 7. cikk (1) bekezdésének *c* pontjában megfogalmazott szabály értelmezésére (a védjegyjogi irányelv 6. cikkében szereplő azonos rendelkezés tárgyában lásd a fent hivatkozott Windsurfing Chiemsee-ügyben hozott ítélet 28. pontját) (ítélet, 59. pont).

Ugyanis, ahogyan azt az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 32. pontjában helyesen kifejtette, a KVR 12. cikke a közösségi védjegyoltalom korlátaira vonatkozik, míg e rendelet 7. cikke a megjelölések védjegyként való lajstromozását kizáró okokra (ítélet, 60. pont).

A fellebbező felvetésével ellentétben az a körülmény, hogy az említett 12. cikk *b* pontja biztosítja, hogy az összes gazdasági szereplő szabadon használhassa az áruk és a szolgáltatások jellemzőire vonatkozó megjelöléseket, egyáltalán nem korlátozza az említett 7. cikk (1) bekezdés *c* pontjának hatályát. Ezzel ellenkezőleg, az említett körülmény azt az érdeket teszi nyilvánvalóvá, hogy a KVR 7. cikk (1) bekezdésének *c* pontjában megfogalmazott – egyébiránt feltétlen – kizáró okot ténylegesen alkalmazzák az összes olyan megjelölésre, amely alkalmas lehet a védjegybejelentéssel érintett áruk vagy szolgáltatások valamely jellemzőjének jelölésére (lásd ebben az értelemben a védjegyjogi irányelv 6. cikkének tár-

gyában a C-104/01 sz., a Libertel-ügyben hozott ítélet 58. és 59. pontját, valamint a KVR 12. cikkét illetően a C-64/02 sz., a BPHH kontra Erpo Möbelwerk-ügyben hozott ítélet 45. pontját – jelen ítélet, 61. pont).

Mivel ebből következően a KVR 12. cikkének *b*) pontjában megfogalmazott szabály nem illeszkedik ezen rendelet 7. cikk (1) bekezdése *c*) pontjának alkalmazásába, az e két rendelkezés közötti kölcsönhatás fennállására alapított érv megalapozatlan (ítélet, 62. pont).

Úgyzintén el kell utasítani azt az érvet, amely szerint az Elsőfokú Bíróság az értékelésben nem vette megfelelően figyelembe a KVR 7. cikk (1) bekezdésének *c*) pontja mögött meghúzódó közérdeket (ítélet, 63. pont).

Jóllehet az Elsőfokú Bíróságnak a BPHH által az említett 7. cikk (1) bekezdésének *c*) pontja alapján hozott határozatok vizsgálata során tiszteletben kell tartania ezt a közérdeket, az Elsőfokú Bíróságtól nem követelhető meg, hogy az ilyen határozatra vonatkozó minden egyes ítéletében kifejezetten felidézze és elemezze az említett közérdeket (ítélet, 64. pont).

Egyébiránt a megtámadott ítélet 33. pontját illetően – amely pontban az Elsőfokú Bíróság a fellebbező szerint megsértette az említett közérdeket – elég azt megállapítani, hogy az Elsőfokú Bíróság ebben a vonatkozásban lényegében – helyesen – megismételte a jelen ítélet 39. pontjában felidézett szabályt, amely szerint nincs jelentősége az egyéb megjelölések rendelkezésre állásának annak meghatározása szempontjából, hogy a szóban forgó megjelölés a KVR 7. cikke (1) bekezdésének *c*) pontjának értelmében leíró jellegű-e, és ennélfogva az e rendelkezésben meghatározott feltétlen kizáró ok hatálya alá tartozik-e (ítélet, 65. pont).

Az arra alapított második jogalapról, hogy a BPHH nem követte a korábbi gyakorlatát

Ahogy az a fellebbező helyesen kifejti, a BPHH köteles a hatáskörét az uniós jog általános elveivel – így az egyenlő elbánás elvével és a gondos ügyintézés elvével – összhangban gyakorolni (ítélet, 73. pont).

E két utóbbi elvre tekintettel a BPHH a közösségi védjegybejelentés vizsgálata keretében köteles figyelembe venni a hasonló kérelmekre vonatkozóan már meghozott határozatokat, és különösen figyelmesen kell megvizsgálnia azt a kérdést, hogy ugyanúgy kell-e határoznia, vagy sem [a védjegyjogi irányelv 3. cikk (1) bekezdése *b*) és *c*) pontjának tárgyában lásd analógia útján a C-39/08. és C-43/08. sz., a Bild digital és ZVS-ügyben hozott végzés 17. pontját²⁰ – jelen ítélet, 74. pont).

Ebben a helyzetben az egyenlő elbánás elvét és a gondos ügyintézés elvét össze kell egyeztetni a jogszerűség tiszteletben tartásával (ítélet, 75. pont).

Következésképpen valamely megjelölés védjegyként való lajstromozását kérő személy előnyök szerzése végett nem hivatkozhat a más javára esetlegesen elkövetett jogsértésre

²⁰ Vö.: Iparjogvédelmi és Szerzői Jogi Szemle, 7. (117.) évf. 6. sz., 2012. december, p. 72.

azonos határozat meghozatala érdekében (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Bild digital és ZVS-ügyben hozott végzés 18. pontját²¹ – jelen ítélet, 76. pont).

Végeredményben a jobbiztonságon, közelebbről a gondos ügyintézésen alapuló indokok miatt a védjegybejelentések vizsgálatának szigorúnak és teljes körűnek kell lennie a védjegyek indokolatlan lajstromozásának megakadályozása érdekében (a fent hivatkozott BPHH kontra Erpo Möbelwerk-ügyben hozott ítélet 45. pontja és a fent hivatkozott BPHH kontra BORCO-Marken-Import Matthiesen-ügyben hozott ítélet 45. pontja). Ezt a vizsgálatot minden egyes konkrét esetben el kell végezni. Ugyanis valamely megjelölés védjegyként való lajstromozása az adott eset ténybeli körülményei keretében alkalmazandó olyan sajátos szempontoktól függ, amelyek annak ellenőrzésére szolgálnak, hogy a szóban forgó megjelölésre nem vonatkozik-e valamely kizáró ok (lásd ebben az értelemben a védjegyjogi irányelv 3. cikkét illetően a C-218/01. sz., a Henkel-ügyben hozott ítélet 62. pontját²² – jelen ítélet, 77. pont).

A jelen esetben bebizonyosodott, hogy a számokból álló megjelölések védjegyként való lajstromozása iránti egyes korábbi kérelmekkel ellentétben a jelen védjegybejelentés – a bejelentéssel érintett árukra és az érintett fogyasztói kör észlelésére tekintettel – a KVR 7. cikkének (1) bekezdésében meghatározott egyik kizáró okba ütközik.

E körülmények között az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 33. pontjában helyesen vélte úgy, hogy tekintettel az ugyanazon ítélet korábbi pontjaiban az Elsőfokú Bíróság által már levont következtetésre – amely szerint a Technopol védjegybejelentésében említett áruk vonatkozásában az „1000” megjelölés védjegyként való lajstromozása összeegyeztethetetlen a KVR-el – a fellebbező nem cáfolhatja célravezetően ezt a következtetést a BPHH korábbi határozataira való hivatkozással (ítélet, 79. pont).

Észrevételek

A rend kedvéért előrebocsátom, hogy a külföldi szakirodalomban csak ítéletismertetéseket találtam, de kommentárral nem sikerült találkoznom. Így az olvasó kénytelen e sorok írójának néhány gondolatával megelégedni.

²¹ I. m. (20). A hivatkozott ügyet ismerteti még *dr. Süle Ákos*: Az egyenlő elbánás elve a védjegyjogban. Iparjogvédelmi és Szerzői Jogi Szemle, 4. (114.) évf. 6. sz., 2009. december, p. 81.

²² A szöveg:
A tagállam illetékes hatósága nincs kötve egy másik tagállam hatóságának határozatához, mivel a védjegy bejegyzése függ az eset körülményeitől, olyan sajátos feltételektől, amelyeket más-más szempontok motiválnak. (Az eljárás) célja annak demonstrálása, hogy a bejelentett megjelölés esetén a védjegyjogi irányelv 3. cikkének (1) bekezdésében meghatározott egyetlen lajstromozást gátló ok sem áll fenn.

1. Saját bőréből senki sem tud kibújni, e sorok írója sem. Így meg kell mondjam, hogy nagy rokonszenvvel olvastam – az ítéletekből kikövetkeztethető – azt a szívós küzdelmet, amelyet a bejelentő folytatott a jogszerzés érdekében.

Talán nem tévedek, ha úgy gondolom, hogy mind az elsőfokú, mind a másodfokú bíróság már csak azért is vett ilyen nagy fáradságot az ítélet alapos kimunkálásához, mert a bejelentőt a közösségi védjegy jog egyik nemzetközileg is ismert szaktekinvélye, *A. von Mühlendahl* képviselte, aki minden elképzelhető, a relevancia reményét hordozó érveléssel próbálkozott. (Kivétel szerintem legfeljebb a Münchener Fellebbviteli Bíróságnak a Mozart-ügyben hozott ítéletére való hivatkozás – s bár ha formailag nem is, belső tartalmát tekintve ez sem volt alap nélküli).

2. Számjegyeknek közösségi védjegyként való bejegyeztetése bibliai hasonlattal élve „Nehézebb mint a tevének a tű fokán átmennie”. A kivételre iskolapélda a 4711-es kölni esete, bár ennek is évtizedekre volt szüksége ahhoz, hogy a piaci ismertté válás eredményeképpen polgárjogot kaphasson a védjegyek világában.

3. Visszatérve az ítéletre – jogtechnikai érdekességnek tartom, hogy – az ismételtelen az analógia eszközéhez nyúl (33., 47., 50. és 74. pont). Nevezetesen a KVR egyes megoldásait a védjegy jogi irányelvre vezeti vissza, s ezt az EU Bírósága néhány ítéletével támasztja alá.

4. Egy másik módszertani érdekesség, hogy az ítélet az adott abszolút lajstromozást gátló okot a mögöttes meghúzó közérdek tükrében értelmezi (36–37. pont). Ehelyütt tehát újra szembetaláljuk magunkat az EU Bírósága által szívesen alkalmazott teleologikus (célkutató) jogértelmezési módszerrel.

5. Az ügy, s így persze az ítélet által is feltárt egyik legizgalmasabb kérdés: vajon kötvén van-e a BPHH saját korábbi gyakorlatához (73–77. pont)?

6. Ez a kérdés persze a nemzeti hatóságok és bíróságok előtt is időről időre felvetődik. Vagy ha egy lépéssel tovább megyünk, akkor az a jogbiztonság, az előreláthatóság kérdéseként is megfogalmazható – az ítélet a „jogszerűség” szót használja (75. pont).

7. Ebben a vonatkozásban azonban az ítélet – szerintem – nem jelent előrelépést. Úgy tűnik persze, hogy a felperes sem hozott fel olyan sarkított érveket, mint például a Schwabenpost és a Bild digital-ügyben a Német Szabadalmi Bíróság az akkori előzetes döntéshozatali eljárásban.²³ Sajnálatosnak tartom, hogy az EU Bírósága megelégedett azzal, hogy a Bild digital-ügyben hozott végzés néhány mondatára utaljon, illetve azokat megismételje, azaz ítéletbe foglalja. Nézetem szerint az eljárásjogot felülíró egyenlő elbánás szabálya, amely az uniós jog egyik általános elve, különösen annak mellőzése, ha az még versenyhátrányt is okoz, ennél többet érdemelt volna.

²³ A C-39/08 és 43/08 sz. ügyben (20–21. lábj.) hozott végzés 7. pontjában rögzített kérdések (magyar fordítás nem készült).